

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 12Csp/33/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123269825
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Zelený
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2024:6123269825.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudcom JUDr. Františkom Zeleným v právnej veci žalobcu SPP – distribúcia, a.s., Mlynské nivy 44/b, Bratislava-Ružinov, IČO: 35 910 739, práv. zast. SOUKENÍK – ŠTRPKA, s.r.o., Šoltésovej 14, Bratislava – Staré Mesto, IČO: 36 862 711, proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, C. XXX, D. E., práv. zast. B. F. E., advokát, Murgašova 86/1, Poprad, IČO: 42 239 290, v konaní o zaplatenie 1.547,82 eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 217,59 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z uvedenej sumy od 24.11.2021 do zaplatenia na účet č. G. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, VS: 9000413835, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietam.

III. Náhradu trov konania stranám nepriznávam.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručitou Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 21.3.2023 domáhal, aby zaviazal žalovaného zaplatiť mu istinu vo výške 1.547,82 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.214,50 eur od 24.11.2021 do 24.2.2022 a s rovnakým úrokom z omeškania zo sumy 1.547,82 eur od 25.2.2022 do zaplatenia. Žalobu v písomnom podaní odôvodnil tým, že žalovaný v období od 16.9.2020 do 12.8.2021 na odbernom mieste C. XXX D. E. odoberal plyn meraný určeným meradlom č. 6093478, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. V zmysle ust. § 82 ods. 1 písm. d) zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike sa takýto odber považuje za neoprávnený odber plynu. Žalovaný mal v rozhodnom období uzatvorenú zmluvu o dodávke zemného plynu so spoločnosťou SPP, a. s. Za obdobie od 16.9.2020 do 12.8.2021 odobral na odbernom mieste 0 m³ zemného plynu patriaceho dodávateľovi zemného plynu žalovaného. Dodávateľ podal vyjadrenie, že na danom odbernom mieste fakturoval 0 m³. Dňa 17.8.2021 vykonali zamestnanci žalobcu kontrolu odberného miesta, pričom vyššie označené meradlá boli toho dňa odmontované a zaslané znalcom na expertízu. Zodpovednosť za neoprávnený odber zemného plynu je založená na princípe absolútnej objektívnej zodpovednosti. Tu poukázal na rozhodnutia súdnych autorít a to NS SR 3Obdo/51/2017 a 5Obdo/32/2012. Žalobca nie je dodávateľom zemného plynu. Zabezpečuje iba prepravu plynu koncovým odberateľom. Žalobca nie je subjektom, ktorý plyn odberateľom predáva. Plyn môžu predávať iba dodávatelia zemného plynu s licenciou koncovým odberateľom. Žalobca nie je a nikdy nebol v zmluvnom vzťahu so žalovaným. Preto vo vzťahu k uplatňovanému nároku nie je dôvodná prípadná obrana žalovaného o úhradách nejakých zálohových platieb. Dňa 17.8.2021 zamestnanci žalobcu pri kontrole odberného miesta demontovali určené meradlo č. 6093478 (plynomer), ktoré zaslali znalcom na posúdenie overovacích značiek. Znalec H. B. I. vypracoval dňa 23.10.2021 pod č. 157/PL/2021 znalecký posudok, na základe záverov ktorého žalobca zistil, že na danom odbernom

mieste dochádzalo vo vyššie uvedených obdobiach k neoprávnenému odberu zemného plynu. Od okamihu zistenia neoprávneného odberu je irelevantné, či má žalovaný so svojim dodávateľom uzavretú zmluvu o dodávke zemného plynu. Platby, ktoré v rozhodnom období žalovaný uhradil svojmu dodávateľovi, boli platbami, na ktoré nemal dodávateľ plynu žalovaného nárok. Dodávateľ zemného plynu po zistení neoprávneného odberu vystavil žalovanému opravnú faktúru, kde uviedol ako množstvo spotrebovaného plynu hodnotu 0 m³ a vrátil vzniknutý preplatok. Porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii (plomby) bolo potvrdené znaleckým posudkom. Znalec v časti II. konštatuje, že následným vizuálnym skúmaním po demontáži značky bola zistená prítomnosť poškodenia a stôp po pôsobení cudzím predmetom v mieste osadenia značky v otvoroch pre osadenie značky. Následne optickým mikroskopom bola zistená rozmerová a tvárová nezrada základných špecifických znakov sporných a príslušných kontrolných odtlačkov. Bez akýchkoľvek pochybností sporné odtlačky neboli vytvorené nástrojom, ktorý vytvoril kontrolné odtlačky, a teda, tieto sporné odtlačky neboli vytvorené nástrojom na to určeným. Žalovaný na danom odbernom mieste odoberal plyn meraný určenými meradlami, na ktorých bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. V dôsledku porušenia zabezpečenia určeného meradla pred neoprávnenou manipuláciou sú údaje z takéhoto meradla nepoužiteľné, takže prevádzkovateľ distribučnej siete nemôže zistiť množstvo plynu, ktoré by mal spárovať s príslušným odberateľom, ktorý má pre toto odberné miesto zmluvu.

Ak však na takomto odbernom mieste bol odoberaný plyn, vznikla tým v sieti nerovnováha, pretože množstvo odoberaného plynu nemá ekvivalent v množstve dodaného plynu. Túto nerovnováhu musel vyrovnať prevádzkovateľ distribučnej siete dodaním vlastného plynu, resp. znášaním nákladov na tento plyn, ktorý nemôže priradiť a vyúčtovať konkrétnemu dodávateľovi. Pretože vzniknutú škodu nebolo možné vyčíslieť na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, žalobca použil výpočet škody podľa všeobecne záväzného nariadenia, a to vyhlášky MH SR č. 449/2012 Z. z. Meradlo bolo umiestnené u žalovaného za plotom v predzáhradke v ochrannnej skrini a vzhľadom na skutočnosť, že dané odberné miesto je na verejne neprístupnom mieste, bolo potrebné určiť výšku škody podľa vyhlášky. Žalovaný bol listom zo dňa 2.11.2021 vyzvaný k úhrade sumy vo výške 3.214,50 eur za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu. Prílohou uvedeného listu bolo vyúčtovanie škody za odber zemného plynu so splatnosťou dňa 23.11.2021 a výpočet škody spôsobenej neoprávneným odberom zo dňa 2.11.2021. Žalovaný dňa 24.2.2022 vykonal úhradu vo výške 1.666,68 eur. Nárok žalobcu po započítaní úhrady predstavuje žalovanú istinu. Pretože žalovaný je v omeškaní s uhradením peňažnej pohľadávky, žalobcovi vzniklo právo na úrok z omeškania.

Na preukázanie svojich tvrdení predložil skeny fotografií meradla, ochrannej plomby, listy adresované žalovanému, zápis o výmene meradla, znalecký posudok, vyúčtovanie škody, faktúru, výpočet škody, montážny list meradla, výpis z katastra nehnuteľností, servisné číslo meradiel. V priebehu konania predložil listinné dôkazy, a to pokyny pre prácu s plynomeri, katalóg popisu procesu práce s meradlami, manuál k meradlám G6, smernicu o riešení prípadov neoprávnených odberov, pracovnú dokumentáciu – značky montážnika.

2.Okresný súd Banská Bystrica dňa 11.4.2023 vydal platobný rozkaz pod č.7Up/487/2023, ktorým zaviazal žalovaného uhradiť žalobcovi v stanovenej lehote istinu s príslušenstvom.

3.Proti platobnému rozkazu podal žalovaný včas písomný odpor, čím došlo k zrušeniu platobného rozkazu zo zákona. Písomný odpor odôvodnil tým, že po uskutočnení montáže plynomeru výrobného čísla 6093478 na odberné miesto dňa 21.3.2013, žiadnym spôsobom do plynomeru nezasahoval, nepoškodil ho a už vôbec nie s tým, aby na uvedenom plynomeri poškodil, pozmenil alebo odstránil zabezpečovaciu značku. Od roku 2013 boli vykonávané pravidelné odpočty stavov plynomeru, pričom žalovaný nemal zo strany žalobcu ,prípadne dodávateľa plynu, žiadne informácie o tom, že jeho plynomer nie je v poriadku, že sú pochybnosti o zaznamenávaní odberu plynu. Od roku 2013 nebolo zabezpečené žiadne overenie daného plynomeru, hoci je to povinnosť prevádzkovateľa distribučnej siete. Pokiaľ výsledky znaleckého posudku poukazujú na to, že na predmetnom meradle sa znaky odtlačku na spornej značke a znaky odtlačku na príslušnej kontrolnej značke nezodpovedajú, k ich pozmeneniu muselo dôjsť už pred montážou meradla na odberné miesto klienta. V tejto súvislosti je na žalobcovi, aby bez akýchkoľvek pochybností preukázal, že meradlo vyrobené v roku 2006 a namontované žalovanému v roku 2013 bolo v poriadku a že zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii nebolo porušené už v čase montáže plynomeru v roku 2013. Len samotný neoprávnený zásah do zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii ešte nemusí automaticky znamenať, že meradlo je nefunkčné a jeho meranie je bez ďalšieho irelevantné, ako to bolo urobené v tomto prípade. Prevádzkovateľ distribučnej siete musí preukázať nielen to, že došlo k porušeniu zabezpečenia proti

neoprávnenej manipulácii, ale aj to, že v príčinnej súvislosti s tým došlo ku škode. Znamená to teda, že prevádzkovateľ distribučnej siete musí tvrdiť a preukazovať, že došlo k nesprávnemu zaznamenávaniu odberu plynu, a že takýmto spôsobom meraný odber plynu bol vykonaný odberateľom, čím vznikla prevádzkovateľovi distribučnej siete škoda. Okrem zásahu do značky montážnika by tak bolo patričné zisťovať, či meradlo skutočne vykazuje odchýlky oproti norme, či je pozmenené, doplnené prostriedkami na ovplyvňovanie meradla alebo inak obídené. Za obdobie 1.10.2020 – 30.9.2021 bola spotreba na odbernom mieste žalovaného nameraná v hodnote 47084 kWh. Podľa vyčíslenej škody bolo určené množstvo neoprávnene odobratého plynu v hodnote 89140,559 kWh, čo je takmer dvojnásobok nameranej hodnoty. Za predchádzajúce obdobia bol vývoj spotreby na odbernom mieste za obdobie od 1.10.2019 do 30.9.2020 spotreba 41915 kWh, dňa 19.9.2018 – 30.9.2019 spotreba 42589 kWh. Žalobcovi bola uhradená suma 1.666,68 eur, vrátená žalovanému od dodávateľa plynu spoločnosti Innogy Slovensko a zodpovedajúca spotrebe 47084 kWh. Ak by došlo k objektívnej zodpovednosti v posudzovanom prípade, ku škode je potrebné naplniť tri základné predpoklady, a to musí dôjsť k existencii neoprávneneho odberu plynu, musí vzniknúť škoda na strane prevádzkovateľa distribučnej siete a musí byť preukázaná príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom a vznikom škody, čo zaťažuje žalobcu. Nie je možné iba mechanicky aplikovať zákon. Pri náhrade škody vyvolanej neoprávneným odberom plynu sa v prvom rade nahrádza skutočná škoda. Škoda určená prepočtom podľa osobitného predpisu sa použije len v prípade, ak nemožno vyčísliť vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. Pokiaľ je možné na základe preukázaného skutkového stavu ustáliť množstvo odobratého plynu, nie je na mieste aplikovať vyhlášku. Aj vyčíslenie výšky škody podľa vyhlášky vyžaduje najskôr preukázanie toho, že škoda vôbec vznikla, čo preukazuje žalobca. Samotný vznik škody nie je možné zamieňať so spôsobom určenia jej výšky. Aj náhradný spôsob určenia výšky škody sa má čo najviac blížiť k náhrade len skutočne vzniknutej škody. Inštitút náhrady škody nie je sankčným prostriedkom, ale má plniť predovšetkým funkciu kompenzačnú a preventívnu. Vypočítaná výška škody nemá byť neúmeraná skutočnosti. K jej stanoveniu by teda mali dotknuté subjekty pristupovať na základe spravodlivého uváženia a vždy prihliadať na okolnosti prípadu. V danej veci nie je relevantne preukázané, že žalovaný zodpovedá za vznik škody, a že žalobcovi nejaká škoda vôbec vznikla. Postup určenia výšky škody je v rozpore so zákonom a ustálenou súdnou praxou. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodnutie ÚS SR z 9.3.2021 sp. zn. III. ÚS 114/2020. Na preukázanie svojich tvrdení predložil faktúry o dodávke zemného plynu, listy adresované žalobcovi. V priebehu konania žalovaný predložil faktúru za odber plynu v období rokov 2022 – 2023.

4. Dňa 23.6.2023 Okresný súd Banská Bystrica postúpil vec na prejednanie Okresnému súdu Poprad ako súdu príslušnému.

5. V ďalších písomných podaniach žalobca vyjadril svoje stanovisko k nálezu Ústavného súdu SR III. ÚS 114/2020 zo dňa 9.3.2021. Poukázal na to, že Ústavný súd založil svoje rozhodnutie na neexistujúcej právnej úprave. Ústavný súd porušil princíp právnej istoty s poukazom na rozhodovacie prax súdnych autorít a to NS SR zaoberajúceho sa aj otázkou objektívnej zodpovednosti za neoprávnený odber zemného plynu podľa ust. § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike. Ďalej zdôraznil, že Ústavný súd nie je súdom skutkovým, a nebol oprávnený vo veci rozhodovať. V závere vyslovil názor, že nález Ústavného súdu vzhľadom na svoju arbitrárnosť nepokladá za právne záväzný a všeobecné súdy sú preto povinné na neho neprihliadať.

6. Odkázal na rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo/181/2020 z dňa 21.1.2021, 3Obdo 49/2018 zo dňa 13.6.2019, uznesenie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 457/2021 zo dňa 30.11.2021, v ktorom je okrem iného konštatované, že pre určenie výšky vzniknutej škody je nevyhnutné poznať presné množstvo odobratého plynu, a to je možné určiť len určeným meradlom s platným overením bez porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii. Preto pre určenie skutočného množstva neoprávnene odobratého plynu nie je možné ako relevantný údaj považovať ani údaj o spotrebe za predchádzajúce, prípadne nasledujúce obdobie, ako aj judikát R45/2019, kde NS konštatoval, že pri neoprávnenom odbere plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, škoda vzniká samotným odberom plynu. Údaje z takéhoto meradla nie sú objektívnym a spoľahlivým podkladom pre vyčíslenie skutočne vzniknutej škody, preto treba pri jej vyčíslení použiť spôsob ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom.

7. Na pojednávaní ďalej uviedol, že v čase medzi 16.9.2020 do 12.8.2021 žalovaný odoberal na odbernom mieste plyn meraný meradlom č. 6093478, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti

neoprávnenej manipulácii. Overovacia značka, ktorá bola v tom čase označená s overovacím číslom M40/13, bola poškodená, čoho dôkazom bol aj znalecký posudok znalca z odboru mechanoskopie, ktorý potvrdil mikroreliefné rozdiely. Z uvedeného dôvodu považuje dôkaznú situáciu za jasnú. Plynomer bol vyrobený v roku 2006, osadený v roku 2013, v tom istom roku bol aj certifikovaný podľa podmienok zákona o meteorológii a skúšobníctve a overený v meteorologickom pracovisku Sp. Belá. Takéto meradlá sa overujú s platnosťou 10-15 niekedy až 20 rokov. Meradlo nebolo na verejne prístupnom mieste, a z uvedeného dôvodu žalobca bol nútený postupovať podľa vyhl. 449/2012.

8. Žalovaný na pojednávaní uviedol, že chýba akýkoľvek doklad o certifikácii plynového zariadenia inštalovaného v roku 2013. Žalovaný je čestný človek a nie je odkázaný na to, aby vykonával nejaké zásahy do plynomeru. Žalobca vyrátal nejakú fiktívnu spotrebu podľa vyhlášky na to určenej, s tým, že tento spôsob výpočtu náhrady je až posledným spôsobom, čo je zrejme z rozhodnutia ústavného súdu, na ktoré odkázal. Žalobca nemá žiadny potrebu zisťovať u klienta, či spotrebiteľ má aj nejaké iné zdroje ohrevu domácnosti, alebo teplej vody, napr. slnečné konektory, vykurovanie na tuhé palivo a i. Podľa údajného nesprávneho plynomeru mala byť spotreba za rozhodné obdobie 47084 kWh. Dňa 17.8.2021 bola uskutočnená výmena plynomeru, pri ktorej bola prítomná jeho manželka, o čom je vyhotovený záznam a v zázname je konštatované, že prevádzkové plomby na tomto zariadení neboli porušené. Osadenie falošnej plomby predstavuje sofistikovaný zásah do tohto plynomeru. Zákon neukladá podľa tvrdenia žalobcu zisťovanie, či meradlo meria správne. Množstvo odobratého plynu od roku 2018 do roku 2021 predstavovalo cca 41 000 kWh. Žalobca však žalovanému k náhrade uplatnil 89000 kWh. Žalovaný žalobcovi poukázal úhradu zodpovedajúcu spotrebe 47000 kWh a týmto pokladá jeho pohľadávku za uspokojenú. Pôvodný plynomer bol žalobcom inštalovaný žalovanému v roku 2013, pričom sa jednalo o použitý plynomer. Bolo na žalobcovi, aby uniesol dôkazné bremeno a relevantným spôsobom preukázal, že ním dodané meradlo v roku 2013 bolo opatrené zabezpečovacou značkou. Túto skutočnosť sa žalobca snažil preukázať listinou nazvanou Overovací protokol č. B/890. Táto listina hovorí o tom, že bola vykonaná skúška meradiel, teda ich funkčnosť. Boli odmerané rôzne hodnoty ako je prietok, tlaková strata, teplota na vstupe a výstupe, a podobne. Uvedená listina však žiadnym spôsobom nepreukazuje, že meradlo, ktoré mal žalovaný, bolo opatrené novou zabezpečovacou značkou, nehovorí nič o tom, akou zabezpečovacou značkou malo byť opatrené a dokedy možno uvedené meradlo používať. Nemohol ani preukázať, že došlo k jej porušeniu počas doby, kedy meradlo bolo u žalovaného. Z tohto dôvodu nemohol vzniknúť ani žiadny nárok na náhradu škody.

Pokiaľ by súd dospel k záveru, že je splnená podmienka zodpovednosti žalovaného, tak žalobca nepreukázal, že mu patrí náhrada škody v požadovanom rozsahu. Žalobca je povinný preukázať skutočnú škodu a výpočet podľa vyhlášky nenahrádza preukázanie skutočnej škody. Náhrada škody by nemala mať sankčnú povahu. Žalobca si uplatňuje náhradu škody za spotrebu 48 9140 kWh, čo je takmer dvojnásobok priemernej spotreby u žalovaného. Nasledujúci rok s novým plynomerom bola spotreba 41 138 kWh, v ďalšom roku 41 858 kWh. V dvoch rokoch predchádzajúcich oproti spornému obdobiu bola spotreba porovnateľná s týmito údajmi. Z týchto údajov sa dá ručiť, že priemerná spotreba u žalovaného sa pohybovala v tomto rozmedzí, a teda náhrada škody uplatnené žalobcom má sankčný charakter a je absolútne nespravodlivá. Žalobca nezobral do úvahy ani to, že vykurovanie a ohrev vody má žalovaný zabezpečený aj alternatívne. Žalovaný zaplatil žalobcovi sumu 1.666,68 eur, ktorá zodpovedá zhruba spotrebe 47 000 kWh. Táto škoda je primeraná a zodpovedá aj priemernej spotrebe, dokonca je vyššia ako priemerná spotreba za porovnateľné 4 roky.

9. Žalovaný ako strana v konaní vo svojej výpovedi uviedol, že nehnuteľnosť, do ktorej bola realizovaná dodávka plynu, bola skolaudovaná v roku 1989. Plynomer sa nachádza na fasáde rodinného domu a dvierka plynomeru sú opatrené zámkom. Do skrinky s plynomerom chodili iba pracovníci, ktorí realizovali odpis stavu plynomeru. Či to už boli pracovníci plynárni, jeden čas to boli pracovníci pošty, možno nejakí externí zamestnanci. Kto sa ohlásil, manželka mu dala kľúče. Zrejme výmena v roku 2013 bola realizovaná za súčinnosti jeho manželky, ktorá je invalidná dôchodkyňa, je doma a vždy príslušnému pracovníkovi plynárov dá kľúč. V rodinnom dome sú osadené dva typy spotrebičov na plyn, a to tri plynové sporáky a kotol ústredného kúrenia - od roku 2009 kondenzačný kotol, ktorý slúži doposiaľ. Inými spotrebičmi na plyn dom nie je vybavený. Poprel, aby nejakým spôsobom zasahoval do plynomeru. Dňa 17.8.2021 nebol osobne pri výmene plynomeru. Opäť sa to stalo tak, že manželka ohlásenému pracovníkovi plynárni poskytla kľúč od skrinky, a podpísala zápis vyhotovený pracovníkom s jeho záznamom. Manželka to brala tak, že plynomer sa vymieňa. Následne mu prišlo vyúčtovanie plynu s preplatkom 9,- eur a vec pokladal za vybavenú. Po 2 týždňoch od vyúčtovania mu prišla opravná faktúra dodávateľa spoločnosti Innogy s tým, že mu bude vrátená suma 1.666,68 eur. Navštívil pobočku

dodávateľa v Poprade, kde mu bolo oznámené, že sa robilo meranie plynu, boli zistené nezrovnalosti, a preto mu vracajú platbu. Následne mu bola doručená ďalšia faktúra už od spoločnosti SPP, podľa ktorej mal uhradiť 3.214,50 eur. Na infolinke žalobcu mu bolo oznámené, že mal neoprávnený odber a že, ak sa rozhodne faktúru uhradiť, bude mu poskytnutá z ceny 20 % zľava. S tým nesúhlasil. Na úsporu spotreby energie osadil krb s vykurovaním v roku 2006, vymenil kotol v roku 2009 a v roku 2017 namontoval slnečné konektory. Následne mu prišlo oznámenie, že je žalovaný za neoprávnený odber, a preto sa obrátil na právneho zástupcu. Žalobca mu pri inštalácii nového plynomeru nedodal aj fotografie plomby, ktorá bola na plynomere osadená. Takto by mohol jednoznačne posúdiť, či plomba, o ktorej žalobca tvrdí, že je poškodená, je iná oproti plombe pôvodne osadenej. Plomba podlieha vplyvom času, od roku 2013 bola osadená viac ako 10 rokov.

10.Súd na základe dokazovania vykonaného v súlade s prednesmi strán, vypočutím svedkov, J. B. K., G. G., oboznámením listinných dôkazov, a to skenov fotografií meradla, ochrannej plomby, listov adresovaných žalovanému, zápisu o výmene meradla, znaleckého posudku, vyúčtovania škody, faktúr, výpočtu škody, montážneho listu meradla, výpisu z katastra nehnuteľností, servisného čísla meradiel, pokynov pre prácu s plynomermi, katalógu popisu procesu práce s meradlami, manuálu k meradlám G6, smernice o riešení prípadov neoprávnených odberov, pracovnej dokumentácie – značky montážnika, faktúr za odber plynu v období rokov 2012 – 2023. zistil nasledovný skutkový stav:

11.Podľa výpisu z LV č. XXX k. ú. D. E., žalovaný je bezpodielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti, a to rodinného domu súp. č. XXX postavené na parc. č. 245.

12.Dňa 17.8.2021 žalobca vyhotovil zápis o výmene meradla z dôvodu zaslania na znalecký posudok (posúdenie over/zab značky číselníka). Plynomer sa nachádza v uzamknutej skrinke na fasáde rodinného domu, neprístupný z ulice, prevádzkové plomby neporušené, meradlo zabalené do krabice na odbernom mieste za prítomnosti B. B.. V zázname sa nachádza zoznam plynových spotrebičov a to PŠ – Nešp 2x, pekabuderus, ohrev TV Nešp 1x .

13.Dňa 23.10.2021 znalec Ing. Miroslav Ondrejka, znalec z odboru kriminalistika, kriminalistická a požiarňa elektrotechnika, mechanoskopia vyhotovil na základe objednávky žalobcu znalecký posudok pod č. 157/20201 vo veci potvrdenia/vyvrátenia podozrenia na porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii meradla (plynomera) podľa ustanovení § 82 zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike. Podkladmi pre vypracovanie znaleckého posudku bola žiadosť, meradlo – plynomer, výr. č. 6093478 a kontrolné odtlačky plombových klieští s označením M40/13. Podľa záverov znaleckého posudku na predloženej plynomere bola osadená zabezpečovacia/ overovacia značka krytu číselníka, pričom bolo zistené, že sa na nej nachádza označenie M/40/13. Na základe vykonaného skúmania je možné konštatovať, že značka na predloženej plynomere nebola vytvorená nástrojom na to určeným. Bolo zistené mechanické poškodenie okraja hornej strany značky. Lepenie skúmanej značky nebolo zistené. Znaky odtlačku na spodnej značke a znaky odtlačku na príslušnej kontrolnej overovacej zabezpečovacej značke sa nezhodujú. Boli zistené poškodenia v mieste osadenia značky a v jeho okolí. Zo zistených skutočností vyplýva, že zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bolo porušené. Znalecký posudok ďalej obsahuje obrazovú komparačnú dokumentáciu zistených nezhôd (obrázok č.9 a č. 10, obrázok č. 11 a č.12) ako aj vyznačenie poškodenia cudzím predmetom v okolí osadenia značky.

14.Listom zo dňa 2.11.2021 žalobca vyhotovil žalovanému vyúčtovanie škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu v období od 16.09.2020 do 12.8.2021 na sumu 3.214,50 eur. V záujme rýchlejšieho vyriešenia vzniknutej situácie ponúkol možnosť uhradiť pohľadávku so zľavou 20 %. Ak v termíne splatnosti uhradí 80 % pohľadávky, t. j. sumu 2.571,60 eur, spoločnosť nebude vymáhať zostávajúcu časť pohľadávky. Zároveň mu bola ponúknutá možnosť úhrady pohľadávky v splátkach, avšak pre daný prípad sa nebude už vzťahovať navrhovaná zľava.

15.Faktúrou zo dňa 2.11.2021 splatnou dňa 23.11.2021 žalobca vyúčtoval žalovanému čiastku 3.214,50 eur predstavujúcu vyčíslené množstvo plynu 89 140,559 kWh pri hodnote 33,62/1000 kWh a čiastku nákladov zisťovania. Prílohou faktúry bol výpočet škody spôsobenej neoprávneným odberom predstavujúci obdobie neoprávneného odberu od 16.9.2020 do 12.8.2021, počet spotrebičov a to spotrebič na varenie, plynové vykurovacie zariadenie s hodinovým príkonom a celkovou spotrebou, výpočet množstva neoprávnene odobratého zemného plynu 8281,360 m3, prepočet zemného plynu

z m3 na kWh, cena neoprávneného odberu zemného plynu 2.996,91 eur, náklady spojené so zisťovaním a odstraňovaním NO ZP 217,59 eur. Prílohu ďalej tvoria montážne listy meradla zo dňa 17.8.2021 a 21.3.2013, kedy bola realizovaná montáž meradla s výrobným číslom 6093478 so stavom počítadla 00001.

16.Podľa cenového diagramu cena zemného plynu dňa 12.8.2021 bola 44,963 eur/MGW.

17.Dňa 11.10.2021 spoločnosť Innogy vystavila žalovanému faktúru za fakturačné obdobie 30.10.2020 – 30.9.2021 s vyznačením spotrebovaného zemného plynu 1909,96 eur zaplatených preddavkov 1.919,- eur, a s vyčíslením preplatku na vrátenie 9,04 eur. Podľa rozpisu položiek za obdobie od 1.10.2020 do 31.12.2020 bolo dodané množstvo zemného plynu 15681 kWh a za obdobie od 1.1.2021 do 30.9.2021 31403 kWh. Fakturovaná cena za dodávku plynu predstavovala 948,89 eur bez DPH a za distribúciu a prepravu plynu 642,71 eur.

18.Dňa 11.10.2021 spoločnosť Innogy žalovanému listom oznámila, že výsledkom faktúry za fakturačné obdobie 20 – 21 je preplatok 9,04 eur.

19.Ďalším listom zo dňa 26.10.2021 spoločnosť Innogy vyhotovila opravnú faktúru s uvedením spotrebovaného zemného plynu za obdobie od 1.10.2020 do 30.9.2021 v sume 1.666,68 eur a vyčíslením preplatku na vrátenie 1.668,68 eur.

20.Lisom zo dňa 26.10.2021 spoločnosť Innogy oznámila žalovanému zaslanie opravnej faktúry s tým, že za obdobie rokov 2020-2021 nevykázal žiadnu spotrebu.

21.Listom zo dňa 16.11.2021 právny zástupca žalovaného žalobcovi predložil vyjadrenie k uplatnenej náhrade škody. Okrem iného vo vyjadrení oznámil, že doposiaľ nie je relevantne preukázané, aby žalovaný zodpovedal za vznik škody. Na svojom stanovisku žalovaný zotrval aj v liste adresovanom žalovanému dňa 20.12.2021 ako aj v podaní zo dňa 18.2.2022 a 23.3.2022.

22.Podľa predložených fotografií žalovaný zadokumentoval na odbernom mieste žalovaného stav inštalovaných plynových hodín so zaznamenaním spotreby plynu, čiarového kódu, ochranej značky.

23.Listom zo dňa 11.1.2023 spoločnosť Východoslovenská energetika, a. s. vydala žalovanému potvrdenie, že v období od 16.09.2020 do 12.08.2021 mal uzavretú zmluvu o dodávke zemného plynu na odbernom mieste Tatranská 252. Za dané obdobie odobral na odbernom mieste 0 m3.

24.Dňa 6.10.2023 spoločnosť VSE žalovanému vyúčtovala spotrebu zemného plynu za obdobie od 1.10.2022 do 30.9.2023 s vyčíslením spotrebovaného zemného plynu v cene 2.144,61 eur zaplatených preddavkov 2.481,80 eur, a preplatku na vrátenie 337,19 eur. Podľa rozpisu položiek žalovaný vo vyúčtovanom období odobral zemný plyn v spotrebe 14998 + 26861 kWh, celkom 41859 kWh.

25.Žalobca ako prílohu č. 1 pokynov pre prácu s plynomerami vyhotovil internú smernicu upravujúcu zásady inštalovania membranových plynomerov, výmena domových plynomerov z dôvodu overenia, pohyby meradiel v rámci demontáže, postup pri poškodení meradla a i. Žalobca ďalej vydal katalóg popisu procesu práce s meradlami a výmeny meradiel, a pracovné postupy pri prerušení dodávky plynu, obnovení dodávky a i. Pod označením D.W13.05.10 žalobca vyhotovil pracovnú dokumentáciu značky montážnika, ktorá okrem iného obsahuje grafickú podobu plomby v lícnej a rubovej strane. Pod č. DR.010710 žalobca vyhotovil riadiacu dokumentáciu, smernicu o riešení prípadov neoprávnených odberov, schválenú dňa 16.3.2016.

26.Podľa vyúčtovacej faktúry spoločnosti VSE za obdobie od 1.10.2021 do 30.9.2022, žalovaný spotreboval celkom 41138 kWh v cene 1.807,31 eur.

27.Za vyúčtovacie obdobie od 1.10.2020 do 30.9.2021 spotreboval zemný plyn v množstve 7220 kWh v cene 195,20 eur.

28.Za fakturačné obdobie od 1.10.2019 do 30.9.2020 spotreboval žalovaný zemný plyn v cene 1.873,06 eur pri spotrebe 41915 kWh.

29.Za fakturačné obdobie od 19.9.2017 - 18.9.2018 žalobcom bolo vyúčtované platby 1.846,59 eur za spotrebovaný zemný plyn v množstve 45 496 kWh.

30. Vo fakturačnom období 19.9.2016 – 18.9.2017 žalovaný zaplatil za spotrebovaný zemný plyn 2.116,85 eur v celkovom množstve 52056 kWh.

31.Za fakturačné obdobie 19.9.2015 - 18.9.2016 uhradil za spotrebovaný zemný plyn 2.190,96 eur pri množstve 49805 kWh.

32.Za fakturačné obdobie od 19.9.2014 – 18.9.2015 uhradil za spotrebovaný zemný plyn 1.779,44 eur pri množstve 37126 kWh.

33.Za fakturačné obdobie od 19.9.2013 – 18.9.2014 žalovaný uhradil za spotrebovaný zemný plyn 2.188,51 eur pri množstve 45060 kWh.

34.Za fakturačné obdobie od 19.9.2012 – 18.9.2013 žalovaný uhradil za spotrebovaný zemný plyn 2.260,53 eur pri množstve 48366 kWh.

35.Za fakturačné obdobie od 1.10.2011 – 18.9.2012 žalovaný uhradil za spotrebovaný zemný plyn 1.831,99 eur pri množstve 40682 kWh.

36.Dňa 6.3.2013 SPP – distribúcia, a.s. Bratislava, autorizované meteorologické pracovisko Spišská Belá vyhotovilo overovací protokol č. 13/890 skúšajúcim pracovníkom L. B. skúšané meradlo G4BK4T osobou B. L. okrem iného meradlo NR výr. č. 60934780B906.

37.Dňa 21.3.2013 bol vyhotovený montážny list meradla č. 1300750808 v súvislosti s montážou plynomeru výr. č. 6093478 so stavom počítadla 00001 na odbernom mieste Nová Lesná 252 s tým, že zároveň bola vykonaná demontáž meradla, rok výroby 2003, výr. č. 17555850B903.

38.Na výzvu súdu žalobca predložil výpočet škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu formou typového diagramu s tým, že pri množstve neoprávneného odberu zemného plynu v m³ určené typovým diagramom dodávky so začiatkom neoprávneného odberu 16.9.2020 a ukončením neoprávneného odberu dňa 12.8.2021, vyčísleného v množstve 3978 m³, bola vyčíslená cena neoprávneného odberu v sume 1.376,39 eur a výška škody 1.376,39 eur. Žalobcom súdu bola predložená webová stránka inzerujúca privát Majka – Nová Lesná, zodpovedajúceho nehnuteľnosti žalovaného na adrese C. XXX. Ponúkané je ubytovanie na prízemí na poschodí v celkovom počte 12 lôžok.

39.Žalovaný súdu bola predložená technická dokumentácia ku krbovej vložke KOBOK Chopok L73LV s priemerným tepelným výkonom krbu 12 kWh a priemerným tepelným výkonom do vody 6,3 kWh a certifikát k solárnym panelom inštalovaným na rodinnom dome žalovaného o výkone 3,3 kWh.

40.Svedok J. B. K. uviedol, že asi od roku 2010 pracuje v SPP distribúcia na funkcii kontrolóra neoprávnených odberov. Náplňou jeho práce je vykonávať okrem iného fyzické kontroly odberných miest, pri zistení neoprávneného odberu tento zadokumentovať a príslušné doklady odoslať do centrálneho úradu za účelom výpočtu, prípadne zabezpečiť ešte ďalšie úkony súvisiace so zdokumentovaním neoprávneného odberu odberateľa. Analytikom neoprávnených odberov z Bratislavy bol kolega p. G. požiadaný o kontrolu plynomerov v obci Nová Lesná na konkrétnych adresách. Pri kontrole sa štandardne preberie zabezpečenie plynomeru. Osobne nebol prítomný pri samotnej kontrole meradla žalovaného, ale bol osobne pri realizácii výmeny plynomeru. Každé plynové hodiny sú zabezpečené overovacou značkou na číselníku, ktorá sa osádza priamo výrobcom. V prípade, ak hodiny sú preciachované alebo po úradnom overení, príslušná skúšobňa, resp. autorizované stredisko osadí na číselníku svoju značku. Pri výmene plynomerov, ak je podozrenie na neoprávnený odber, plynové hodiny sa zabalia a odošlú na mechanoskopiu ku znalcovi. Žalobca znalcovi predkladá demontované hodiny, teda meradlo. Znalec má k dispozícii originály výtlačkov razníc za jednotlivé roky a výrobcov. Pracovníci organizácie plynomer osobne neskúmajú. V danom prípade bol plynomer zaslaný k znalcovi z dôvodu, že pracovníkovi organizácie sa javila problematická značka na číselníku. V danom prípade

hodiny neboli osadené plombou výrobcu, pretože boli vyrobené v roku 2006, ale nachádzala sa na nich plomba ciachovne Spišská Belá z označením M40/13, M40 je značka certifikovanej skúšobne a 13, rok kedy sa značka, kedy sa plomba osadila. Plombu je možné vzhliadnuť aj z lícnej aj z rubovej strany, pretože je osadená vodorovne. Je vyrobená z olova.

Plomba na hodinách nie je nejaký skrytý údaj, je možné si ju obhliadnuť.

Ročne rieši cca 60 neoprávnených odberov, ktorých dôvodom sú poškodené overovanie značky, alebo pozmenené overovanie značky, čo je sofistikovanejší spôsob neoprávneného odberu. Pri prvom spôsobe sú pôvodné značky nahradené nejakým iným materiálom, poškodené. Pri druhom spôsobe je originál značky nahradený falzifikátom. Ak sa táto overovacia značka odstráni, je možné číselník odklopiť a dá sa manipulovať s mechanizmom číselníka. Poškodenie značky u neho bolo vždy spojené s manipuláciou s číselníkom. Ak je raz značka odstránená a osadená falošná značka, pri manipulácii s číslom je potrebné odstrániť novo osadenú značku. Zo stany organizácie nie je možné dokázať manipuláciu s číselníkom. Dokázať je však možné porušenie zabezpečenia. Určite sa pozrel a kontroloval značku na číselníku. A. sa mu ako poškodená, pretože v okolí overovacej značky boli stopy, ktoré tam nemali čo robiť.

V danom prípade predpokladá, že u žalovaného bol osadený plynomer, ktorý bol zdemontovaný z iného odberného miesta. V takomto prípade plynomer musí byť vynulovaný a preciachovaný.

41.Svedok G. G. sa vyjadril, že u žalobcu pracuje ako kontrolór neoprávnených odberov. Vykonal kontrolu na adresa žalovaného Nová Lesná 252. Pri kontrole bola manželka žalovaného, sprístupnila mu skrinku. Vyhotoval fotodokumentáciu a nadobudol presvedčenie, že bude potrebné v súvislosti s overovacou a zabezpečovacou značkou potrebné znalecké dokazovanie. Dohodol sa na výmene plynomeru. Opätovne sa dostavil už s kolegom K., demontovali staré hodiny, osadili nové, staré zabalili do krabice a odoslali znalcom na znalecké skúmanie. Pri výmene plynomeru bola prítomná pani B.. Po doručení znaleckého posudku spoločnosť zaslala spotrebiteľovi vyúčtovanie neoprávneného odberu. S tým sa vykonávajú ešte účtovné operácie. Nuluje sa spotreba za obdobie trvania neoprávneného odberu, teda od poslednej fyzickej kontroly, po zistenie neoprávneného odberu. Robí sa to kvôli zabráneniu vyúčtovania za plyn. Fyzická kontrola plynomeru sa vykonáva pri cyklickom odpočte pred vyúčtovaním. Fyzické odpočty robí externá firma, pracovník, by mal pri tomto odpočte zrealizovať aj vizuálnu kontrolu plynomeru, neporušenosť overovacích a zabezpečovacích značiek a značiek montážnika tzv. žltých plomb. Ak bol odpočet v danom prípade vykonaný 16.9.2020, tak sa neoprávnený odber vypočítava odo dňa nasledujúceho dňa, teda 17.9.2020. Obdobnú falošnú plombu roku 13 riešil v meste Kežmarok. Je to sofistikovaná práca. Takúto raznicu nedokáže vyrobiť každý, čo sa týka tvaru aj písma. Preznačovanie plynových hodín je technicky možné aj bez demontáže plynomeru dovŕtáním pôvodnej značky a osadením novej značky, po čom však ostávajú stopy po dovŕtaní, ktoré znalec vie zdokumentovať. Pri preciachovaní podľa jeho názoru sa vymieňa aj oceľový krúžok okolo značky tak, že okolie zostáva čisté bez známk poškodenia. Pri ciachovaní použitých plynomerov, čo sa deje napr. v autorizovanom stredisku Spišská Belá, plomby realizujú autorizované osoby, ktoré disponujú príslušnými nástrojmi. Autorizované stredisko plomby poskytuje znalcom, aby tým mohli mať materiál na porovnanie. Autorizačné stredisko k preciachovaniu každého plynomeru vyhotovuje doklad. Plynárenská organizácia takýto doklad nemá.

Podľa § 76 ods. 1 zákona o energetike dodávku plynu je povinný merať prevádzkovateľ distribučnej siete vlastným určeným meradlom, ktoré koncovému odberateľovi plynu bezodplatne montuje, udržiava a pravidelne zabezpečuje jeho overenie.

Podľa § 76 ods. 8 zákona o energetike ak má odberateľ plynu alebo dodávateľ pochybnosti o správnosti merania údajov o dodávke plynu alebo odbere plynu určeným meradlom alebo zistí na určenom meradle chybu, má právo požiadať prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prevádzkovateľa distribučnej siete o preskúšanie určeného meradla. Prevádzkovateľ prepravnej siete alebo prevádzkovateľ distribučnej siete je povinný do 15 dní od doručenia písomnej žiadosti zabezpečiť výmenu určeného meradla a predložiť určené meradlo na preskúšanie.

Podľa § 76 ods. 11 zákona o energetike odberateľ plynu je povinný prevádzkovať odberné plynové zariadenie tak, aby nepoškodil určené meradlo. Akýkoľvek zásah do určeného meradla v rozpore s osobitným predpisom⁶⁹⁾ je zakázaný.

Podľa § 82 Zákona č. 251/2012 Z.z.

(1) Neoprávneným odberom plynu je odber

a) bez uzavretej zmluvy o

1. pripojení do prepravnej siete alebo o pripojení do distribučnej siete,

2. dodávke alebo združenej dodávke plynu alebo zmluvy, ktorej predmetom je zdieľanie plynu, alebo bez iného právneho dôvodu, na základe ktorého vzniká právo zdieľať plyn, alebo

3. prístupe do prepravnej siete a preprave plynu alebo prístupe do distribučnej siete a distribúcií plynu, b) nameraného plynu,

c) bez určeného meradla alebo s určeným meradlom, ktoré v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber plynu,

d) meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete,

e) ak odberateľ neumožnil prevádzkovateľovi distribučnej siete prerušenie dodávky plynu; taký odber sa za neoprávnený odber považuje odo dňa, keď odberateľ neumožnil prerušenie dodávky plynu,

f) ak odberateľ nedodržiaval obmedzenia určené dodávateľom plynu, prevádzkovateľom prepravnej siete, prevádzkovateľom zásobníka alebo prevádzkovateľom distribučnej siete,

g) ak odberateľ nedodržiaval zmluvne dohodnuté platobné podmienky,

h) ak odberateľ opakovane bez vážneho dôvodu neumožnil prístup k meradlu, aj keď bol na to prevádzkovateľom distribučnej siete vopred vyzvaný písomnou výzvou, ktorej doručenie odberateľ potvrdil.

(2) Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete.

(3) Ak nemožno vyčísliť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa § 95 ods. 1 písm. I).

(4) Ak ide o prvý neoprávnený odber plynu odberateľa plynu v domácnosti meraný meradlom umiestneným na verejne prístupnom mieste, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii podľa odseku 1 písm. d), výška škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu sa určí ako cena neoprávnene odobratého množstva plynu určeného pomocou typového diagramu dodávky. Pre výpočet škody spôsobenej druhým a ďalším takým neoprávneným odberom plynu na tom istom odbernom mieste sa použije postup podľa odseku 3.

(5) Prevádzkovateľ distribučnej siete je oprávnený vykonať potrebné technické opatrenia v distribučnej sieti na účel zabránenia neoprávnenému odberu.

Podľa dôvodovej správy k príslušnému paragrafu zákona

Navrhovaná úprava taxatívne upravuje zákonné podmienky, kedy je odber plynu definovaný ako neoprávnený. Spôsob výpočtu škody vzniknutej neoprávneným odberom plynu sa v zmysle doterajšej koncepcie navrhuje upraviť podzákonnou normou.

Neoprávneným odberom plynu je aj skutočnosť, že odberateľ nedodržiaval taktiež obmedzenia určené prevádzkovateľom zásobníka.

Navrhuje sa, aby v prípade prvého porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii bolo možné uplatniť si nárok na náhradu škody len vo výške stanovenej typovým diagramom dodávky plynu.

Podľa § 1 Vyhlášky č. 449/2012 Z.z.

Spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu

(1) Škoda spôsobená neoprávneným odberom plynu sa v prípade, ak nie je možné použiť na určenie množstva neoprávnene odobratého plynu údaje určeného meradla, vypočíta ako súčin množstva neoprávnene odobratého plynu určeného podľa odsekov 3 až 11 a

a) jedenaplnásobku referenčnej ceny plynu platnej v mesiaci zistenia neoprávneného odberu plynu, zverejnenej na webovom sídle prevádzkovateľa distribučnej siete, v prípade neoprávneného odberu plynu, ku ktorému dochádzalo v objekte, ktorý je určený na trvalé bývanie, 1)

b) jedenaplnásobku referenčnej ceny plynu platnej v mesiaci zistenia neoprávneného odberu plynu, zverejnenej na webovom sídle prevádzkovateľa distribučnej siete; v prípade neoprávneného odberu plynu, ku ktorému dochádzalo u odberateľa, ktorý je

1. prevádzkovateľom zdravotníckeho zariadenia,

2. zariadením sociálnych služieb,

3. zariadením sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,

4. školou,

c) dvojnásobku referenčnej ceny plynu platnej v mesiaci zistenia neoprávneného odberu plynu, zverejnenej na webovom sídle prevádzkovateľa distribučnej siete, v prípade neoprávneného odberu plynu, ku ktorému dochádzalo v objekte, ktorý nie je určený na trvalé bývanie okrem odberateľa plynu podľa písmena b) prvého bodu až štvrtého bodu.

(2) Cena podľa odseku 1 sa použije pre celé obdobie neoprávneného odberu plynu.

(3) Množstvo neoprávnenne odobratého plynu sa vypočíta podľa vzorca $NOP = D \cdot P \cdot HPs$, kde NOP je množstvo neoprávnenne odobratého plynu v m³,

D je počet dní neoprávneného odberu plynu,

P je najväčší hodinový príkon plynového spotrebiča v m³/h,

HPs je denný počet hodín používania plynového spotrebiča v h/d.

(4) Za denný počet hodín používania plynového spotrebiča podľa odseku 3 sa v prípade objektov určených na trvalé bývanie považujú nasledujúce doby, a to, ak ide o

1. spotrebič na varenie: dve hodiny,

2. prietokový ohrievač vody, plynový bojler alebo zásobníkový ohrievač vody: tri hodiny,

3. plynové vykurovanie

a) v období máj až september: jedna hodina,

b) v období október až apríl: 10 hodín,

4. plynové vykurovanie kombinovanými kotlami

a) v období máj až september: tri hodiny,

b) v období október až apríl: 13 hodín,

5. ostatné plynové spotrebiče: 10 hodín denne.

(5) V prípade neoprávneného odberu plynu, ku ktorému dochádzalo v objekte, ktorý nie je určený na trvalé bývanie a plyn je tu používaný na výrobné účely, technologické účely, v súvislosti s poskytovaním služieb či predajom tovarov alebo na iné účely (napríklad výrobné podniky, reštauračné zariadenia, hotely, obchodné prevádzky), za denný počet hodín používania plynového spotrebiča sa považuje

a) v prípade výrobných prevádzok a technologických objektov (napríklad kotolne) pri jednozmennej prevádzke 8 hodín denne, pri dvojjzmennej prevádzke 16 hodín denne a pri trojjzmennej prevádzke 24 hodín denne,

b) v prípade objektov, v ktorých sa plyn používa v súvislosti s poskytovaním služieb alebo v súvislosti s predajom tovarov (napríklad reštauračné zariadenia, obchodné prevádzky), doba určená prevádzkovými hodinami daného subjektu,

c) v prípade objektov využívaných na skladovanie - 13 hodín,

d) v prípade objektov školských zariadení - 12 hodín denne,

e) v prípade objektov, v ktorých sa poskytuje dočasné ubytovanie (napríklad hotely, penzióny, ubytovne), objektov využívaných ako administratívne priestory, objektov, v ktorých sa poskytuje zdravotnícka starostlivosť, zariadení sociálnych služieb a podobne - 16 hodín denne.

(6) Pri určení množstva neoprávnenne odobratého plynu je rozhodujúci počet a typ plynových spotrebičov zistených v mieste neoprávneného odberu.

(7) Ak nemožno zistiť menovitý hodinový príkon plynového spotrebiča, použije sa na výpočet množstva neoprávnenne odobratého plynu hodinový príkon porovnateľných plynových spotrebičov.

(8) Ak v mieste neoprávneného odberu plynu nie je možné zistiť počet a typ plynových spotrebičov, určí sa množstvo neoprávnenne odobratého plynu

a) v prípade objektu určeného na trvalé bývanie použitím týchto plynových spotrebičov: spotrebič na varenie s príkonom 1 m³/h, spotrebič na vykurovanie s príkonom 3 m³/h a spotrebič na ohrev vody s príkonom 1,5 m³/h,

b) v prípade objektu využívaného na iné účely ako súčin množstva plynu, ktoré pretečie počas 24 hodín potrubím, ktorým je objekt pripojený na distribučnú sieť pri tlaku, s akým je prevádzkovaná distribučná sieť v mieste pripojenia tohto potrubia, a doby trvania neoprávneného odberu plynu.

(9) Ak v prípadoch neoprávneného odberu plynu s meradlom, ktoré nesprávne zaznamenávalo alebo nezaznamenávalo odber plynu alebo na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, nemožno zistiť dobu trvania neoprávneného odberu plynu, odber plynu sa účtuje odo dňa, ku ktorému bol na predmetnom mieste prevádzkovateľom siete vykonaný posledný fyzický odpočet určeného meradla predchádzajúci dňu zistenia neoprávneného odberu plynu, nie však viac ako 12 mesiacov odo dňa zistenia neoprávneného odberu.

(10) Ak nemožno zistiť dobu trvania neoprávneného odberu plynu, najmä ak sa odber plynu uskutočňoval bez uzavretej zmluvy o dodávke plynu alebo bez meradla, alebo ak meradlo na odbernom mieste nebolo namontované prevádzkovateľom siete, účtuje sa odber plynu od preukázanej doby prevádzky plynových spotrebičov s prihliadnutím na dobu využívania miesta, z ktorého neoprávnený odber uskutočnila

konkrétna fyzická osoba alebo právnická osoba, alebo s prihliadnutím na dobu pripojenia odberného zariadenia k prepravnej sieti alebo distribučnej sieti.

(11) Výpočet podľa odsekov 3 až 10 sa vykoná pre každý plynový spotrebič osobitne. Celkové množstvo neoprávnene odobratého plynu sa vypočíta ako súčet množstva neoprávnene odobratého plynu jednotlivými spotrebičmi.

(12) V prípade neoprávnenej odberu plynu, pri ktorom má prevádzkovateľ distribučnej siete k dispozícii údaje o množstve neoprávnene odobratého plynu z určeného meradla (meradla, ktoré má platné overenie a bolo namontované prevádzkovateľom distribučnej siete), výška škody spôsobenej neoprávnenej odberom plynu sa vypočíta ako súčin množstva neoprávnene odobratého plynu určeného meradlom a ceny podľa odseku 1.

(13) Ak sa má podľa osobitného predpisu²⁾ určiť neoprávnene odobraté množstvo plynu pomocou typového diagramu dodávky, výška škody spôsobenej neoprávnenej odberom plynu sa vypočíta ako súčin množstva neoprávnene odobratého plynu určeného typovým diagramom dodávky a cenníkovej ceny príslušného dodávateľa plynu v príslušnej tarife, ktorá zahŕňa sadzbu za odobratý plyn platnú v čase zistenia neoprávnenej odberu. Do výšky škody spôsobenej neoprávnenej odberom plynu sa pripočítava fixná mesačná sadzba pre odberateľov plynu v domácnosti, ktorá bola platná v čase zistenia neoprávnenej odberu; fixná mesačná sadzba sa pripočítava za každý začatý mesiac neoprávnenej odberu. Prepočet objemových jednotiek množstva na energiu na účely výpočtu výšky škody sa uskutočňuje podľa osobitného predpisu.³⁾

(14) K škode spôsobenej neoprávnenej odberom plynu sa pripočítajú nevyhnutné náklady prevádzkovateľa siete spojené so zisťovaním a s odstraňovaním neoprávnenej odberu plynu.

Podľa § 450 O.z.

Z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd náhradu škody primerane zníži. Vezme pritom zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo, ako aj na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby, ktorá ju spôsobila; prihliadne pritom aj na pomery fyzickej osoby, ktorá bola poškodená. Zníženie nemožno vykonať, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne.

42.S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia mal súd preukázané, že žaloba je dôvodná. Žalobca v konaní preukázal, že za obdobie od 16.9.2020 do 12.8.2021 na odbernom mieste žalovaného dochádzalo k odberu plynu, ktorý zákon o energetike definuje ako neoprávnený odber / § 82 ods.1 písm. d zákona č. 251/2012 Z.z./, pretože odber bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Zo záverov znaleckého posudku, ktorý nebol spochybnený žalovaným, je nepochybne zrejmé, že na predloženom plynomeri osadenom na odbernom mieste žalovaného v roku 2013 nebola vytvorená značka nástrojom na to určeným, boli zistené mechanické poškodenia okraja hornej značky a znaky odtlačku na spornej značke a znaky odtlačku na kontrolnej zabezpečovacej značke príslušného autorizačného strediska sa nezhodovali. Znalec podrobne popísal a zadokumentoval rozdiely, ktoré vykazuje zistená značka osadená na plynových hodinách oproti kontrolnej značke autorizovaného strediska. Zároveň znalec zistil poškodenie v oblasti okolia ochrannej známky, čo rovnako svedčí o neoprávnenej manipulácii. O vykonanej repasácii a preskúšaní plynových hodín v roku 2013 svedčí predložený protokol. Bližšie okolnosti k demontáži hodín, osadeniu hodín nových a technických záležitostí súvisiacich s repasáciou hodín a umiestňovaním značiek vysvetlili svedkovia K. a G..

43.Žalobca preukázal, že žalovaný odoberal plyn za rozhodné obdobie a odber bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Sú preto naplnené zákonné podmienky pre uplatnenie nároku žalobcu ako distribučnej spoločnosti na náhradu škody podľa osobitného zákona. Zodpovednosť je objektívna bez ohľadu na zavinenie odberateľa plynu. Výšku skutočnej vzniknutej škody žalobca určil spôsobom predpokladaným v ustanovení § 82 ods. 3 zákona o energetike, a to výpočtom škody spôsobenej neoprávnenej odberom plynu podľa § 1 vyhl. č. 449/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávnenej odberom plynu). Škodou, ktorú je prevádzkovateľ distribučnej siete oprávnený vymáhať, je škoda skutočná, t. j. spočívajúca v odstránení protiprávneho stavu (oprava poškodenej plomby a súvisiace náklady), hodnota neoprávnene odobratého množstva zemného plynu, ako aj v nákladoch, ktoré žalobca musí v súvislosti s neoprávnenej odberom plynu vynaložiť a ktoré by mu nevznikli, ak by k neoprávnenej odberu plynu nedošlo. Nejde teda výlučne o hodnotu odobratého plynu.

44. V tomto smere súd odkazuje a cituje rozsiahlu rozhodovaciu prax súdnych autorít napr. rozhodnutie NS SR 2Cdo/216/2021 – Najvyšší súd ako Dovolací súd konštatoval, že právnou otázkou v prípade dovolania je „Či v prípade objektívnej zodpovednosti za škodu z dôvodu neoprávneného odberu plynu v zmysle § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike je pre určenie výšky škody podľa § 82 ods. 2 a 3 zákona o energetike - bez ďalšieho rozhodujúce porušenie zabezpečenia (plomby) proti neoprávnenej manipulácii na meradle plynu alebo - rozhodujúce je to, či predmetné meradlo bolo funkčné a či zaznamenávalo skutočný alebo nižší objem odobieraného plynu.“ V danom prípade zo spisu vyplýva, že žalovaný odobral plyn ako fyzická osoba - podnikateľ, medzi sporovými stranami išlo o obchodno-právny vzťah. Problematikou zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom, upravenej v § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike a zistenia výšky škody v zmysle § 82 ods. 2 a 3 ZoE sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal vo viacerých rozhodnutiach. 36. V uznesení sp. zn. 4Obdo/39/2022 zo dňa 23. augusta 2023 dovolací súd zhrnul doterajšiu judikatúru najvyššieho súdu a uviedol: Najvyšší súd ako súd dovolací v uznesení sp. zn. 3Obdo/51/2017 z 22. marca 2018 výslovne zafinancoval predpoklady zodpovednosti odberateľa plynu spôsobenú neoprávneným odberom plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike. Zdôraznil výslovne, že táto zodpovednosť je objektívna a je daná vždy, keď odberateľ odobral plyn, ktorý bol meraný meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bez ohľadu na zavinenie odberateľa plynu. Dovolací súd v predmetnom uznesení konštatoval, že „V prípade žaloby o náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu je povinnosťou súdov dôsledne vychádzať z toho, podľa akej skutkovej podstaty uvedenej v ustanovení § 82 ods. 1 zákona o energetike si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody. V rozhodovanej veci si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike. Vychádzajúc z citovanej ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (sp. zn. 1Cdo/107/2008 a sp. zn. 4Cdo/30/2009, pozn.) dovolací súd konštatuje, že podľa uvedeného zákonného ustanovenia je odberateľ plynu zodpovedný za neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bez ohľadu na zavinenie odberateľa plynu. Zodpovednosť odberateľa plynu za neoprávnený odber plynu je objektívna a je daná vtedy, ak v rozhodnom období odobral plyn, ktorý bol meraný meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Ak je v konaní preukázané, že odberateľ v rozhodnom období odobral plyn meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii (t. j. dopustil sa neoprávneného odberu plynu), vznikla mu v súlade s § 82 ods. 2 zákona o energetike povinnosť nahradiť dodávateľovi plynu vzniknutú škodu, vrátane ušlého zisku. Za splnenia týchto predpokladov nemožno skonštatovať, že žalobca v konaní nepreukázal splnenie žiadneho z predpokladov zodpovednosti za škodu. Uvedené znamená, že za protiprávny úkon ako jeden z predpokladov zodpovednosti za škodu zákon (v § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike) považuje neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. V takom prípade je rozhodujúce porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii plynu na meradle. Pritom je irelevantné, či bolo meradlo funkčné alebo nefunkčné, prípadne, či zaznamenávalo skutočný alebo nižší odber plynu, ktoré (skutočnosti) sú spolu so zavineným konaním odberateľa plynu podstatné pre naplnenie skutkovej podstaty neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. c/ zákona o energetike, podľa ktorej si však žalobca v rozhodovanej veci neuplatnil svoj nárok. Dovolací súd zároveň v tejto súvislosti poukázal na to, že druhým predpokladom zodpovednosti za škodu (vznikom škody), ktorý pristupuje k neoprávnenému odberu plynu ako k protiprávnemu úkonu, je skutočnosť, že odberateľ plynu v rozhodnom období odobral plyn prostredníctvom meradla s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Tretím predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je potom príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom plynu definovaným zákonom o energetike a vznikom škody.“ V ďalšom uznesení sp. zn. 5Obdo/32/2018 z 13. júna 2019 ..... dovolací súd skonštatoval, že „Škodou, ktorú je prevádzkovateľ distribučnej siete oprávnený vymáhať, je škoda skutočná, t. j. spočívajúca v odstránení protizákonného stavu (oprava poškodenej plomby a súvisiace náklady), hodnota neoprávnene odobratého množstva zemného plynu, ako aj v nákladoch, ktoré žalobca musí v súvislosti s neoprávneným odberom plynu vynaložiť a ktoré by mu nevznikli, ak by k neoprávnenému odberu plynu nedošlo. Nejde teda výlučne o hodnotu odobratého plynu, ako nesprávne uzavreli súdy nižšej inštancie, navyše, hodnota takto odobratého plynu nemôže zodpovedať pôvodnej zmluvnej cene s poskytovateľom prístupu k distribučnej sieti, ktorý však v relevantnom období nemohol plyn podľa zmluvy žalovanému dodávať. V prípade odberu plynu meradlom, na ktorom je porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, vzniká žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej siete škoda, keďže dochádza k zmenšeniu jeho majetku o hodnotu odobratého množstva zemného plynu žalovaným. Za skutočnú škodu je potrebné považovať aj náklady, ktoré žalobca musel v súvislosti s neoprávneným odberom

plynu vynaložiť a ktoré by mu inak nevznikli. Pre prípad, kedy skutočnú škodu nie je možné určiť inými relevantnými prostriedkami, zákon splnomocnil príslušné ministerstvo, aby všeobecne záväzným predpisom určilo náhradný spôsob výpočtu výšky škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, a to vydalo vyhlášku Ministerstva hospodárstva SR č. 155/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu. Sumarizujúc vyššie uvedené, v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dovolací súd jednoznačne zodpovedal, že zodpovednosť odberateľa za neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, je objektívna, t. j. odberateľ je zodpovedný bez ohľadu na jeho zavinenie, a súčasne, - že v prípade porušenia zabezpečenia plynomeru proti neoprávnenej manipulácii nemá prevádzkovateľ distribučnej siete objektívnu možnosť zistiť množstvo skutočne odobratého plynu, za účelom zistenia skutočne vzniknutej škody nie je možné vychádzať z údajov o množstve odobratého plynu za obdobie, ktoré predchádzalo neoprávnenému odberu plynu, prípadne za obdobie, ktoré nasledovalo po neoprávnenom odbere plynu (keďže tieto údaje nepredstavujú údaj o množstve skutočne odobratého plynu počas obdobia neoprávneného odberu plynu), rovnako množstvo skutočne odobratého plynu a výšku skutočne vzniknutej škody nemôže určiť znalec v znaleckom posudku. Výška skutočnej vzniknutej škody sa určí spôsobom predpokladaným v ustanovení § 59 ods. 3 druhá časť vety zákona o energetike, a to výpočtom škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu na základe vyhlášky (skôr č. 155/2005 Z. z., teraz § 1 vyhl. č. 449/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu).

45. Nie je dôvodnou procesná obrana žalovaného spočívajúca v tvrdení, že žalovaný sám so značkou nemanipuloval, resp. že žalobca manipuláciu so značkou autorizovaného pracoviska žalovanému nepreukázal. Žalobcovi nevyplýva povinnosť spotrebiteľovi predkladať doklad o tvare overovacej značky, prípadne značky autorizovaného strediska pri osadzovaní plynových hodín. Na odbernom mieste boli osadené hodiny repasované autorizovaným pracoviskom, opatrené značkou. Podľa znaleckého posudku sa zistená značka nestotožňuje s kontrolnou značkou skúšobne.

Svoju procesnú obranu spochybnil samotný žalovaný, ktorý na výzvu žalobcu časť škody vo výške 1666,68,- eur uhradil. V podstate uhradená suma predstavuje podstatnú časť zálohových platieb zložených žalovaným dodávateľovi plynu za vyúčtovacie obdobie.

46. Vzhľadom k preukázaným skutkovým tvrdeniam žalobcu a zistenému porušeniu práva bolo dôvodným vyčíslenie škody vykonané žalobcom podľa vyhlášky, na ktorú zákon o energetike odkazuje.

XX. Súd pri posúdení veci zohľadnil rovnako závery nálezu Ústavného súdu SR z 9. marca 2021, sp. zn. III. ÚS 114/2020, posudzujúceho obdobný prípad s obdobným skutkovým stavom. Podľa odôvodnenia rozhodnutia vyčíslenie výšky škody podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z. ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu vyžaduje najskôr preukázanie toho, že škoda vôbec vznikla. Ústavný súd vo svojom odôvodnení ďalej okrem iného v nižšie uvedených bodoch odôvodnenia konštatoval :

40. Inštitút náhrady škody je všeobecne postavený na princípe zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením povinnosti aspoň z nedbanlivosti podľa § 420 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka, teda tzv. subjektívnej zodpovednosti. Pokiaľ nie je možné dospieť k záveru o tom, že by v danom prípade malo ísť o osobitný typ zodpovednosti za škodu, pôjde o všeobecnú zodpovednosť za škodu spôsobenú porušením právnej povinnosti, ktorá je vybudovaná na princípe subjektívnej zodpovednosti, t. j. zodpovednosti za zavinenie, teda aspoň za nedbanlivosť, ktorá sa prezumuje (§ 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka), pri ktorej má zodpovedný subjekt možnosť sa spod zodpovednosti vyvinúť. Občiansky zákonník upravuje aj osobitné typy zodpovednosti za škodu (§ 420a a nasl. Občianskeho zákonníka), kde sa uplatňuje princíp subjektívnej aj objektívnej zodpovednosti (pri objektívnej zodpovednosti s možnosťou liberácie alebo bez tejto možnosti). Vo všetkých prípadoch však prichádza do úvahy aj aplikácia § 441 Občianskeho zákonníka o zavinení poškodeného a § 450 Občianskeho zákonníka, ktoré súdu priznáva moderačné oprávnenie z dôvodov hodných osobitného zreteľa náhradu škody znížiť.

41. Vo svetle týchto predbežných úvah je potrebné preskúmať inštitút zodpovednosti za neoprávnený odber plynu podľa § 82 zákona o energetike. Z jednotlivých skutkových podstát opísaných v § 82 ods. 1 zákona o energetike vyplýva, že v podstate vo všetkých prípadoch možno vystopovať nejaké porušenie alebo opomenutie na strane odberateľa – buď neuzatvorenie zmluvy [písm. a)], odber nemeraného plynu [písm. b)], bez určeného meradla alebo s určeným meradlom, ktoré v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber plynu [písm. c)], alebo ktoré nebolo namontované PDS [písm. d) druhá alinea], alebo ak odberateľ neumožnil PDS prerušenie dodávky

plynu [písm. e)], nedodržal určené obmedzenia [písm. f)] alebo zmluvne dohodnuté platobné podmienky [písm. g)] či opakovane bez vážneho dôvodu neumožnil prístup k meradlu [písm. h)]. Vo všetkých týchto prípadoch teda odberateľ porušuje svoje povinnosti, resp. je si vedomý okolností, pre ktoré je jeho odber plynu neoprávnený, pretože je spravodlivé od neho požadovať náhradu škody.

42. Od týchto prípadov sa svojím jazykovým znením odlišuje prípad podľa § 82 ods. 1 písm. d) prvej aliney zákona o energetike, z ktorého nevyplýva potreba žiadneho pričinenia odberateľa na protiprávnom stave, dokonca ani jeho vedomosť o takomto protiprávnom stave, čo podporuje následne aj § 82 ods. 4 zákona o energetike, keďže v zmysle tohto ustanovenia sa predpokladá neoprávnený odber plynu aj v prípade, ak ide o meradlo umiestnené na verejne prístupnom mieste, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, keď k takémuto porušeniu môže dôjsť aj vandalizmom.

46. Keďže v danom prípade právne závery o objektívnej zodpovednosti odberateľa za neoprávnený odber, ktorý je meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, sú odôvodnené, vychádzajú z vedeckého prístupu k zákonnému textu (opierajú sa o výklad gramatický a teleologický), ústavný súd nemá dôvod zasiahnuť do posúdenia tejto právnej otázky o objektívnej zodpovednosti odberateľa plynu za neoprávnený odber plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) prvej aliney zákona o energetike.

47. Obiter dictum ústavný súd konštatuje, že aj pri subjektívnej zodpovednosti bol tento predpoklad splnený z dôvodu, že zavinenie sa prezumuje a – ako to zistili všeobecné súdy – určené meradlo bolo v uzamknutých priestoroch právneho predchodcu sťažovateľiek, čím sa prípadný zásah tretej osoby javí byť dostatočne presvedčivo vylúčený.

48. Cieľom zakotvenia objektívnej zodpovednosti odberateľa za neoprávnený odber pri porušení zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii je stabilita a ochrana distribučnej sústavy, čo ústavný súd vyhodnocuje ako cieľ legitímny. Na jeho dosiahnutie je zakotvená objektívna zodpovednosť, ktorá motivuje odberateľa k tomu, aby neuskutočňoval neoprávnený odber prostredníctvom poškodzovania meradla.

49. Zvýšenú opatrnosť a vyvažovanie vo vzájomnom strete stojacich záujmov odberateľov plynu a PDS vyžaduje aj zohľadnenie tej skutočnosti, že odberatelia plynu v domácnostiach majú zároveň postavenie spotrebiteľov, pričom tomuto ich postaveniu by mal zodpovedať aj ich vzťah k PDS, ktorý je od základného vzťahu k dodávateľovi plynu odvodzovaný.

51. Z uvedeného je podstatné vyabstrahovať to, že plnením cieľov smernice nemajú byť oslabené existujúce práva odberateľov. Pokiaľ je odberateľom spotrebiteľ podľa Občianskeho zákonníka, pričom jeho existujúce práva majú byť posilnené a zaručené, znamená to, že je nevyhnutné aj derivovaný vzťah medzi spotrebiteľom a PDS posudzovať optikou spotrebiteľského práva; do právneho vzťahu sa spotrebiteľ a PDS dostávajú len pre účely plnenia spotrebiteľskej zmluvy. Postavenie spotrebiteľa potom nemôže byť vo vzťahu k PDS vykladané v rozpore so spotrebiteľským právom. Inak by tento základný cieľ smernice vo vzťahu k spotrebiteľovi voči PDS nebol naplnený.

52. Ak majú mať zaručený rovnaký obsah a rovnakú ochranu právo PDS nebyť majetkovo poškodený (v dôsledku neoprávneného odberu plynu) a na strane druhej právo odberateľa byť chránený proti úbytku majetku (t. j. byť zodpovedným za škodu len tam, kde to zákon predvída), nesmie ochrana poskytovaná jednému subjektu vlastníckeho práva byť v nepomere k možnostiam ochrany, ktoré má druhý subjekt (podobne Ústavný súd Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 133/08). V dôsledku relatívne striktnnej zodpovednosti odberateľa (a z toho vyplývajúcim zásahom do jeho vlastníckeho práva) treba túto prísnosť vyvažovať inými dostupnými inštitútmi a – rozhodne treba trvať na preukázaní zákonom predpokladaných podmienok pre vznik – zodpovednosti za škodu, ako aj jeho rozsah.

62. Keďže v prejednávacom prípade sa všeobecné súdy nezaoberali tým, či PDS preukázal, že mu nejaká škoda vôbec vznikla, a nezisťovali výšku škody na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, keď len samotné porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii ešte neznamená aj nemožnosť vyčíslenia skutočne vzniknutej škody, pričom aj určovanie výšky škody podľa vyhlášky postupom podľa § 82 ods. 3 zákona o energetike pre zachovanie proporcionality zásahu do práva odberateľa vyžaduje zohľadnenie skutočností, na základe ktorých sa zobjektívni fiktívne vypočítaná výška škody (najmä historickým odberom na odbornom mieste a informáciami o spotrebičoch na odbornom mieste), k čomu môžu všeobecné súdy zohľadniť práve svoje moderačné právo, a ďalej sa odberateľ môže brániť aj prípadným preukázaním spoluzavinenia zo strany PDS (najmä zanedbaním jeho prevenčných povinností aj podľa všeobecnej úpravy § 415 a § 417 Občianskeho zákonníka, ktoré mu účinne umožňuje plniť jeho oprávnenie vyplývajúce z § 82 ods. 5 zákona o energetike), pričom v tomto zmysle všeobecné súdy svoje rozhodnutia ani neodôvodnili. Z týchto dôvodov je napadnuté rozhodnutie nezákonné s dopadom na základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46

ods. 1 ústavy, čl. 36 ods.1 listiny, na právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a tiež na porušenie uplatnených hmotných práv (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny).

70. Úlohou krajského súdu preto bude opätovne vec riadne preskúmať a o nej rozhodnúť, majúť na zreteli, že spravodlivosť, ktorá je osobitne zvýraznená v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu povinnosť aplikovať dotknutú normu nielen z pohľadu jej prvkov ospravedlňujúcich jej akceptovanie ako normy o objektívnej zodpovednosti, ale predovšetkým tak, aby jednotlivé predpoklady vzniku škody (objektívnej) boli podrobené dokazovaniu okrem iného z pohľadu zistenia skutočnej škody. Ustanovenie § 82 ods. 3 zákona o energetike výslovne predpokladá v prvom rade existenciu skutočnej škody, a to s dopadom na všetky do úvahy prichádzajúce eventuality odberu plynu. Súd sa musí vyrovnáť aj s obranou sťažovateľiek, ktorá v sebe implicitne zahŕňa aj konzekvencie dopadajúce na inštitút spoluzavinenia (zodpovednosť žalobcu za údržbu vlastného zariadenia), a tiež sa musí zaoberať otázkou moderácie výšky škody vzhľadom na všetky okolnosti prípadu.

60. V prejednávanej prípadе všeobecné súdy nezisťovali, či k nejakej škode došlo, ani sa dostatočne nevysporiadali s otázkou, či by sa prípadná výška škody nedala zistiť na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, a vôbec sa nezaoberali možnosťou moderácie výšky škody či spoluzavinením poškodeného (PDS).

60. Vychádzajúc z odôvodnenia nálezu Ústavného súdu SR, na ktorý poukázal žalovaný, súd dospel k záveru, že predmetný spor má prvky spotrebiteľského práva. Odberatelia plynu v domácnostiach majú zároveň postavenie spotrebiteľov, pričom tomuto ich postaveniu by mal zodpovedať aj ich vzťah k Prevádzkovateľovi distribučnej siete, ktorý je od základného vzťahu k dodávateľovi plynu odvodzovaný.

61. Vo svetle rozhodnutia ústavného súdu sa súd zameria najmä na zistenie, či ku škode došlo a či nie sú naplnené zákonné podmienky pre zníženie náhrady škody. Minimálne v rozsahu nákladov spojených so zisťovaním a odstraňovaním neoprávneného odberu vo výške 217,59,- eur a s spotrebovanom množstve plynu žalovaným žalobca preukázal, že ku škode došlo, ako aj rozsah tejto škody.

62. Ustanovenia o náhrade škody v Občianskom zákonníku uzaviera § 450 OZ s názvom „Zníženie náhrady“. V tomto ustanovení je obsiahnuté pravidlo o moderácii povinnosti nahradiť škodu. Nerozhoduje pritom, či povinnosť nahradiť škodu vyplýva zo zodpovednosti založenej na princípe zavinenia, alebo na objektívnom princípe, akou je napríklad zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku. Kľúčovou je skutočnosť, že ust. § 450 nedáva súdu priestor na úvahu, či moderáciu výšky škody na daný prípad použije, alebo nepoužije. Zo znenia zákona vyplýva jednoznačný príkaz súdom pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody vždy skúmať, či sú dané podmienky zníženia náhrady škody a vo svojom rozhodnutí zdôvodniť aj záver, prečo k zníženiu nepristúpili. Na druhej strane súd nesmie zníženie náhrady škody používať ľubovoľne a znížovať náhradu škody mechanicky. Súd má sledovať účel inštitútu zmiernenia, t. j. zabrániť nežiadúcej tvrdosti. Ust. § 450 patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, ktorých hypotéza nie je priamo vyjadrená právnym predpisom. Takáto norma prenecháva súdu, aby podľa vlastnej úvahy v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností, ktoré je možné podradiť pod pojem dôvody hodné osobitného zreteľa. V OZ, ani v iných občiansko-právnych predpisoch nie je tento pojem definovaný, a pre posúdenie, či sú v danom prípade dané dôvody zákon prináša len príkladmo, pričom súd môže v odôvodnených prípadoch použiť moderačné právo aj na základe iných okolností. Pretože moderácia škody nevyžaduje návrh účastníka konania, súdy sú povinné vždy skúmať, či sú dané tieto zákonné dôvody na zníženie požadovanej náhrady škody. Teória aj súdna prax dlhodobo zdôrazňuje, že dôvody na zníženie náhrady škody nie sú v ustanovení § 450 vypočítané taxatívne (R3/84, uznesenie NS ČR 25Cdo/2795/2005). To znamená, že súd zväži, ktoré ďalšie okolnosti konkrétneho prípadu prichádzajú do úvahy, a to dôvody, ktoré naplňajú účel ustanovenia. Každý prípad predstavuje jedinečnú situáciu a preto aj okolnosti ospravedlňujúce zníženie náhrady budú individuálne v každej inej veci. Zníženie náhrad škody je vylúčené len v jednom prípade, a to vtedy, ak škoda bola spôsobená úmyselne. Úmyselné konanie podľa § 450 nevyžaduje, aby sa tým naplnila skutková podstata trestného činu. Pokiaľ ide o rozsah zníženia povinností k náhrade škody, zákon iba ustanovuje, že zníženie má byť primerané.

63. Súd dospel k záveru, že sú tu iné dôvody hodné osobitného zreteľa mimo dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 450 zákona, pre ktoré pristúpil k uplatneniu moderačného práva.

64. Vychádzajúc z vyfakturovanej spotreby plynu žalovaným pred a po zistení neoprávneného odberu je zjavné, že žalovaný vykazoval priemerne spotrebu cca 41000 kWh. Sám žalobcovi uhradil škodu,

ktorá zodpovedá výške pôvodne vyfakturovanému množstvu odobratého plynu v rozsahu 47000 kWh. Namerané spotrebované množstvo zemného plynu v rozsahu 47000 kWh síce nie je z pohľadu zákona vzhľadom k pozmenenej značke namerané množstvo, z ktorého by súd mal vychádzať, avšak fakticky je to namerané množstvo, ktoré zodpovedá priemernej spotrebe, dokonca prevyšuje priemernú spotrebu zemného plynu žalovaného pred a po zistení neoprávneného odberu. Je preto logicky nevysvetliteľné, aby práve za namerané obdobie malo dôjsť k manipulácii s cieľom ovplyvnenia výšky spotreby zemného plynu žalovaným. Žalobca v súvislosti so zistením súvisiacim s manipuláciou s ochrannou značkou bol povinný vynaložiť náklady na uvedenie veci do pôvodného a zákonného stavu. Tieto náklady žalobcu predstavovali sumu 217,59,- eur. Žalovaný ďalej preukázal, že od roku 2013 vykonal technické opatrenia na zníženie spotreby plynu, vybudoval krb a osadil slnečné kolektory.

65.S poukazom na vyššie uvedené súd dospel k záveru, že v danej veci sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa pre to, aby primerane znížil náhradu škody. Žalobca si pôvodne uplatnil voči žalovanému náhradu škody vo výške 3214,50,- eur, ktorá prakticky zodpovedá dvojnásobku priemerných platieb žalovaného za odobratý plyn. Pri zohľadnení žalovaným uhradenej škody vo výške 1666,68,- eur a priznania ďalšej sumy 217,59,- eur takto ako zníženie o 41 % sa javí ako primerané. Súd zohľadnil aj to, že sám žalobca pritom žalovanému v liste zo dňa 2.11.2021 ponúkol zľavu 20% z uplatnenej náhrady škody pri zadaných podmienkach, čím sám moderoval svoj uplatnený nárok vyčíslený podľa zákona.

66.O úroku z omeškania z priznanej istiny súd rozhodol s poukazom na ust. § 517 OZ a § 3 nar. vlády SR č. 87/1995 Z. z. Výzvou zo dňa 2.11. 2021 si žalobca uplatnil náhradu škody voči žalovanému s termínom splatnosti do 23.11. 2021. Dňom nasledujúcim sa žalovaný dostal do omeškania so zaplatením peňažnej pohľadávky s odkazom na ust. § 563 OZ. Uplatnený úrok z omeškania súd priznal žalobcovi v zákonnej výške.

67.Náhradu trov konania súd stranám nepriznal s poukazom na ust. § 255 ods.2 CSP. Každá zo strán bola úspešná v pomernej časti, kedy súd v takomto prípade môže vysloviť, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a)neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.